

Makro: Sanayi üretiminde kasımda çoğunluğa yayılan artış

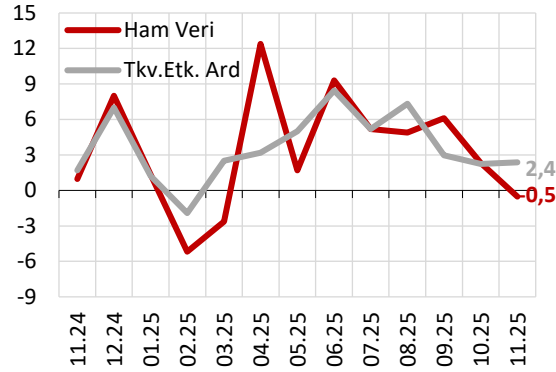
Kasım ayında Sanayi Üretim Endeksi (SÜE) kasım ayında mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış (m.a.) olarak aylık bazda %2,5 ile sürpriz sayılabilecek bir artış kaydetti. Yıllık bazda ise SÜE %0,5 geriledi. Ancak bu azalış takvim etkilerinden arındırıldığında %2,4 ile geçen aya benzer bir yıllık büyümeye işaret ediyor.

Bu ay sıklıkla yazdığımız gibi kasım ayında da SÜE üzerinde sermaye malları kaynaklı oynaklık devam etti. Diğer ulaşım araçları ve bilgisayar, elektronik ve optik aletler SÜE aylık değişimine 1,1 puan katkı yaparken, bu iki sektör hariç SÜE aylık %1,4 ile daha sınırlı arttı. Kasımdaki artışa rağmen çeyreklik bazda SÜE'deki gerileme sürüyor. Bu gerileme sermaye malları haricinde daha sınırlı.

İmalat sanayine ilişkin anket bazlı öncü göstergelerde SÜE'de kalıcı toparlanmaya yönelik bir işaret henüz alabilmiş değiliz. Bununla birlikte gerek PMI gerekse de İYA anketlerinde talebe ilişkin göstergelerde bir miktar iyileşme göze çarpmıştı. Buna ilaveten, maliyetlere yönelik beklentilerde sene başı için beklenen ücret artışlarına bağlı bir bozulma gözlemlenmişti. Kasım ayında sektörlerin çoğunluğunda artış kaydedilmiş olması beklenen maliyet artışları öncesinde bir miktar öne çekilmiş bir üretim artışına da işaret ediyor olabilir. Bu etkinin aralık ayında kuvvetlenerek sürmesi muhtemel. Nitekim PMI verilerinde de aralıkta artış kaydedilmişti. Son olarak sektörel bazda giyim olumsuz ayrılmaya devam ediyor. Giyim sektöründe üretim 6 aydır kesintisiz geriliyor ve 6 aylık birikimli azalış %17,3'e ulaşmış durumda. 2024 yıl sonuna kıyasla baktığımızda üretim kaybı yaklaşık %26 ve sektörün üretimi Mayıs 2021'den bu yana en düşük seviyede.

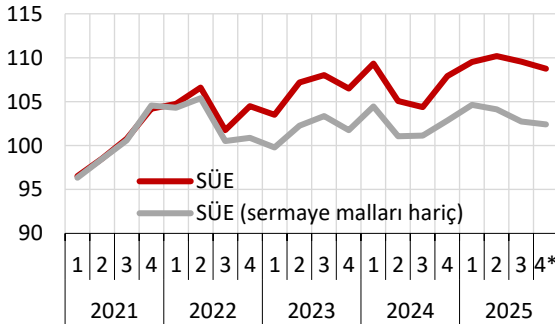
Sanayi Üretim Endeksi (SÜE), mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış (m.a.) olarak aylık bazda %2,5 arttı. Yıllık bazda ise SÜE %0,5 geriledi, ancak takvim etkisinden arındırıldığında (geçen seneye göre 1 çalışma günü daha az) yıllık bazda %2,4 ile ekime yakın bir artış kaydetti (Grafik 1).

Grafik 1. SÜE (yıllık % değişim)

Kaynak: TÜİK

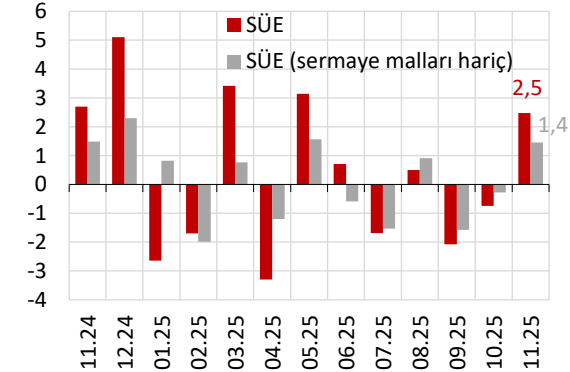
Grafik 3. SÜE (mevsimsellikten arındırılmış, 2021=100)

*Ekim-Kasım ortalaması.

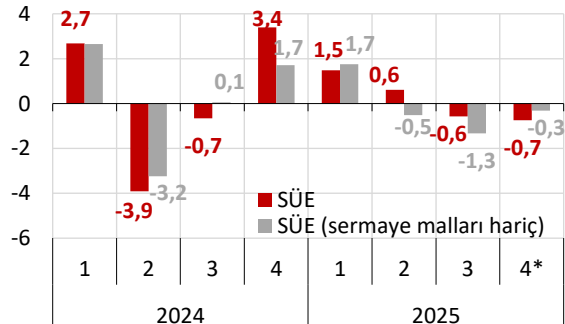
Kaynak: TÜİK, Akbank

Grafik 2. SÜE (mevsimsellikten arındırılmış, aylık % değişim)

Kaynak: TÜİK, Akbank

Grafik 4. SÜE (mevsimsellikten arındırılmış, çeyreklik % değişim)

* Ekim-Kasım ortalaması

Kaynak: TÜİK, Akbank

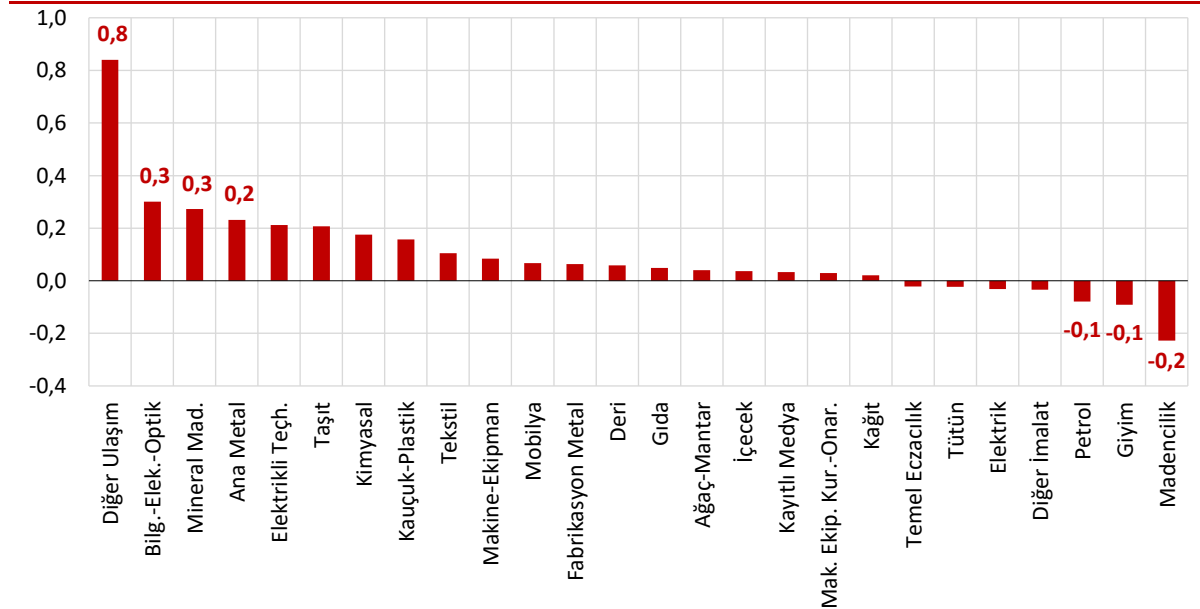
Ekim-kasım döneminde SÜE (m.a.), üçüncü çeyrek ortalamasının %0,7 altında kalarak üretimdeki zayıflamanın son çeyrekte de devam ettiğine işaret etti. Son dört aydır SÜE'yi sınırlayan sermaye malları kasım ayında oynak seyir izleyen bileşenlerinin katkısıyla yeniden SÜE'yi destekledi (Grafik 2 ve 3). Bu artışa rağmen, ekim-kasım döneminde sermaye malları SÜE'yi sınırlamaya devam etti. Kasım itibarıyla sermaye malları hariç SÜE çeyreklik bazda %0,3 ile daha sınırlı daraldı (Grafik 4).

Kasım ayında sektörlerin çoğunluğu aylık artışa katkı yaptı. Aylık değişime en yüksek pozitif katkılar savunma sanayii ile bağlantılı ve tarihsel olarak yüksek oynaklık sergileyen **diğer ulaşım araçları** ile **bilgisayar, elektronik ve optik aletlerin imalatından** geldi (sırasıyla 0,8 ve 0,3 puan). Dolayısıyla, SÜE'deki ana eğilimin daha sağlıklı takibi açısından bu iki sektörü hariç bırakarak hesapladığımız SÜE'deki aylık artış %1,4 ile daha sınırlı. Diğer taraftan bu çekirdek göstergede çeyreklik bazda son iki çeyrekteki daralmanın ardından yatay bir seyir gözlenmesi kısmen olumlu bir gelişme olarak değerlendirilebilir.

Kasımda **inşaat bağlantılı sektörlerdeki** (mineral maddeler, ana metal, fabrikasyon metal, kauçuk ve plastik) kuvvetli artış da dikkat çekti. Toplulaştırılmış olarak inşaat bağlantılı sektörlerde üretim aylık bazda %3,1 ile SÜE ortalamasının üzerinde arttı. Çeyreklik bazda da ivme kaybetmekle birlikte %0,8 artış kaydetmiş durumdalar. Bu ay **çekirdek sermaye mallarında** da (taşıt, makine-ekipman, vb.) artış gözlemliyoruz. **Tekstil**de de geçen ayki düşüşün (%-1,1) üzerine çıkan bir artış (%1,7) kaydedildi. **Gıda** sektöründe de geçen ayki artış sınırlı da olsa devam etti.

Diğer taraftan, **giyim** en olumsuz performans gösteren sektör olmaya devam ediyor. **Giyim** sektöründe üretim 6 aydır kesintisiz geriliyor. 6 aylık birikimli azalış %17,3'e ulaştı. 2024 yıl sonuna kıyasla baktığımızda ise üretim kaybı %26'ya yaklaşmış durumda. Üretim Mayıs 2021'den bu yana en düşük seviyede.

Grafik 5. Kasım Ayı SÜE Aylık Değişimine Katkılar
(% puan, mevsimsellikten arındırılmış)

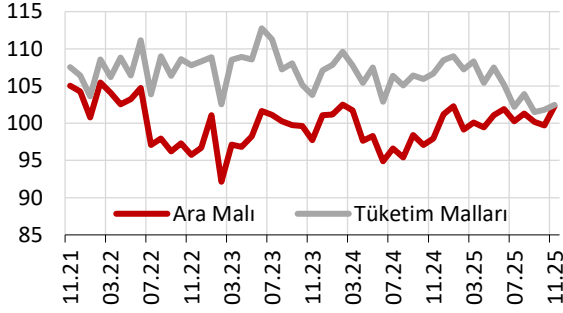

Kaynak: TÜİK, Akbank

Mal grupları bazında aylık düşüş enerji haricinde genele yayıldı. Bilgisayar, elektronik ve optik aletler imalatındaki sert hareketin etkisiyle sermaye malları imalatı aylık bazda %5,9 arttı (Grafik 8). Ara malları, dayanıklı tüketim malları ve dayanıksız tüketim mallarında (m.a.) aylık üretim artışları ise

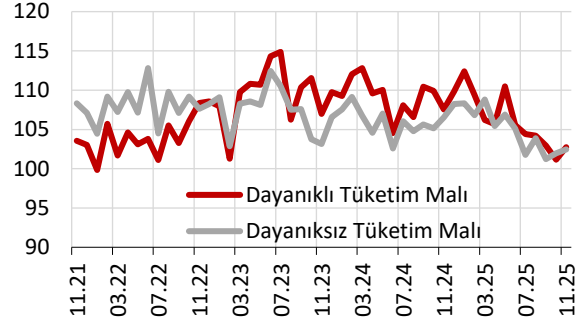
sırasıyla %2,6, %1,6 ve %0,5 oldu (Grafik 6 ve 7). Enerji tarafında ise özellikle madencilik kaynaklı gerileme kaydedildi.

Grafik 6. Ara Malları ve Tüketim Malları (mevsimsellikten arındırılmış, 2021=100)

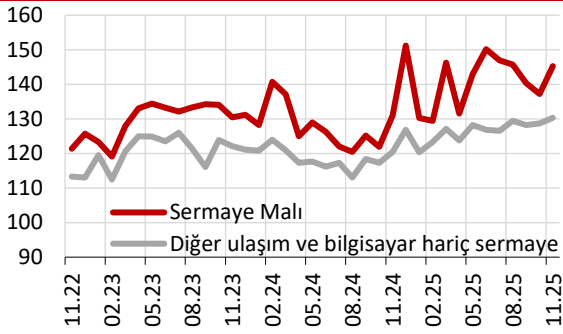
Kaynak: TÜİK, Akbank

Grafik 7. Tüketim Malları (mevsimsellikten arındırılmış, 2021=100)

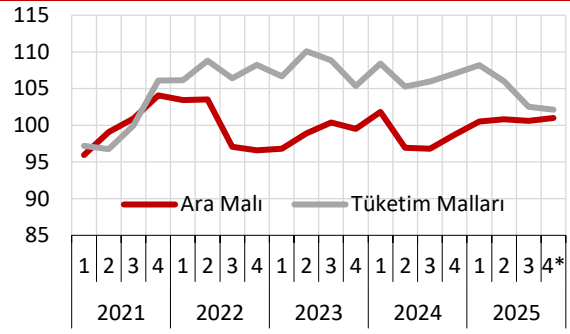
Kaynak: TÜİK

Grafik 8. Sermaye Malları (mevsimsellikten arındırılmış, 2021=100)

Kaynak: TÜİK, Akbank

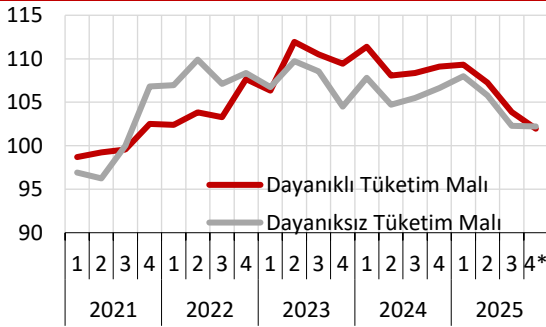
Grafik 9. Ara Malları ve Tüketim Malları (mevsimsellikten arındırılmış, 2021=100)

*Ekim-Kasım ortalaması.

Kaynak: TÜİK, Akbank

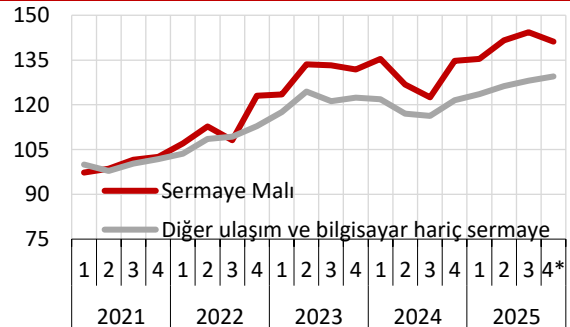
Grafik 10. Tüketim Malları (mevsimsellikten arındırılmış, 2021=100)

* Ekim-Kasım ortalaması

Kaynak: TÜİK

Grafik 11. Sermaye Malları (mevsimsellikten arındırılmış, 2021=100)

* Ekim-Kasım ortalaması

Kaynak: TÜİK, Akbank

Tablo 1. Sanayi Üretim Endeksi (Yıllık Yüzde Değişim)

	Ağu.25	Eyl.25	Eki.25	Kas.25	2025-Ç1	2025-Ç2	2025-Ç3	2025-Ç4*	İlk 11 Ay
Toplam Sanayi	4,9	6,1	2,3	-0,5	-2,2	7,4	5,4	0,9	3,0
Madencilik ve Taşocakçılığı	2,0	5,6	9,8	-2,1	-2,1	5,6	2,9	3,9	2,5
Kömür ve Linyit Çıkartılması	-16,6	4,7	3,0	6,3	-0,6	-2,4	-13,7	4,6	-3,9
Ham Petrol ve Doğal Gaz Çıkarımı	14,9	23,5	19,7	12,3	42,8	32,3	19,7	15,9	27,8
Metal Cevherleri Madenciliği	2,1	-1,9	11,9	-27,7	-8,6	-2,5	0,0	-7,7	-4,4
Diğer Madencilik ve Taşocakçılığı	5,1	6,6	6,3	8,4	-8,5	10,0	8,1	7,3	4,3
İmalat Sanayi	5,1	6,2	2,0	-0,4	-2,7	7,7	5,7	0,8	2,9
Gıda Ürünleri İmalatı	7,1	4,7	-2,1	-5,4	0,1	10,9	5,9	-3,8	3,4
İçeceklerin İmalatı	2,8	1,7	-3,6	9,9	-3,8	5,6	3,4	2,6	2,2
Tütün Ürünleri İmalatı	11,1	12,8	14,5	4,2	-7,2	14,7	12,1	9,3	7,2
Tekstil Ürünleri İmalatı	-9,1	-4,1	-7,5	-11,5	-4,9	-1,1	-6,8	-9,5	-5,4
Giyim Eşyaları İmalatı	-19,8	-19,6	-22,1	-28,5	-0,4	-6,7	-18,9	-25,2	-12,2
Deri ve İlgili Ürünlerin İmalatı	-6,3	-5,0	-10,0	-9,2	-2,3	-2,6	-5,9	-9,6	-4,7
Ağaç ve Mantar Ürünleri İmalatı	6,1	17,1	11,5	9,1	-1,1	18,1	11,5	10,2	9,3
Kağıt ve Kağıt Ürünleri İmalatı	8,4	3,7	0,1	-1,6	-3,3	6,7	5,3	-0,8	2,1
Kayıtlı Medyanın Basılması ve Çoğaltılması	0,0	9,4	-7,6	-3,3	-5,6	-2,4	-0,2	-5,6	-3,1
Kok Kömürü ve Rafine Edilmiş Petrol Ür.	9,3	32,9	17,7	-4,1	4,4	9,4	14,1	6,1	8,7
Kimyasalların ve Kimyasal Ürünlerin İmalatı	4,4	8,6	3,9	3,7	-3,8	3,8	4,6	3,8	1,9
Temel Eczacılık Ürünlerinin İmalatı	18,0	14,1	14,9	7,4	-12,9	8,7	12,4	11,1	3,5
Kauçuk ve Plastik Ürünlerin İmalatı	-0,6	0,9	-1,6	-0,6	-8,4	5,4	0,7	-1,1	-1,0
Diğer Metalik Olmayan Mineral Ür. İmalatı	9,0	13,5	8,2	12,0	-5,2	10,6	11,9	10,0	6,7
Ana Metal Sanayii	7,0	7,1	4,4	3,5	-0,1	6,1	6,6	3,9	4,1
Fabrikasyon Metal Ürünleri İmalatı	16,6	16,0	14,4	4,6	4,3	15,3	15,7	9,3	11,3
Bilgisayarların, Elektronik ve Optik Ürünleri	8,6	25,0	11,5	46,0	4,6	27,8	27,6	26,6	21,3
Elektrikli Teçhizat İmalatı	2,4	6,1	6,4	7,8	-3,3	4,4	2,8	7,1	2,3
Makine ve Ekipman İmalatı	-4,8	-5,4	-9,2	-9,1	-8,8	-3,0	-5,3	-9,2	-6,4
Motorlu Kara Taşıtı İmalatı	14,2	8,4	8,0	11,2	-12,3	8,6	9,4	9,6	2,6
Diğer Ulaşım Araçlarının İmalatı	53,7	27,0	22,7	2,5	-5,8	23,0	47,4	10,7	18,1
Mobilya İmalatı	2,4	9,4	1,1	1,0	-4,3	5,5	4,9	1,0	1,9
Diğer İmalatlar	-10,2	-12,3	-14,8	-19,8	-2,4	4,6	-9,7	-17,3	-5,8
Makine ve Ekipmanların Kurulumu ve Onarımı	9,3	8,5	0,6	-1,1	9,0	17,3	8,2	-0,3	9,1
Elektrik, Gaz, Buhar	6,1	5,3	0,6	-2,0	5,0	4,9	5,7	-0,7	4,2
Toplam Sanayi	4,9	6,1	2,3	-0,5	-2,2	7,4	5,4	0,9	3,0
Ara Mali	3,8	4,9	2,7	1,6	-4,6	6,1	4,3	2,2	1,9
Dayanıklı Tüketim Mali	-7,3	-3,9	-8,7	-6,9	-3,5	-0,2	-5,4	-7,8	-4,0
Dayanısız Tüketim Mali	-0,2	-0,5	-5,6	-9,4	-2,2	5,0	-1,0	-7,5	-1,2
Enerji	5,6	11,5	5,4	-1,2	6,4	6,9	6,7	2,0	5,8
Sermaye Mali	18,0	16,1	12,3	7,3	-1,4	14,9	18,1	9,7	10,2
Düşük Teknoloji	-1,8	-1,1	-6,0	-9,1	-2,1	4,3	-1,6	-7,6	-1,5
Orta-Düşük Teknoloji	5,9	8,5	3,5	1,7	-1,8	8,8	6,8	2,6	4,2
Orta-Yüksek Teknoloji	15,6	8,9	7,9	4,9	-4,0	4,8	10,2	6,3	4,1
Yüksek Teknoloji	7,7	34,4	27,8	25,6	-6,9	40,0	32,3	26,7	20,7

* Ekim - Kasım ayları ortalamasıdır.

Kaynak: TÜİK

Tablo 2. Sanayi Üretim Endeksi (Mevsim ve Takvim Etkilerinden Arındırılmış)

	Aylık Yüzde Değişim				Çeyreklik Yüzde Değişim			
	Ağu.25	Eyl.25	Eki.25	Kas.25	2025-Ç1	2025-Ç2	2025-Ç3	2025-Ç4*
Toplam Sanayi	0,5	-2,1	-0,7	2,5	1,5	0,6	-0,6	-0,7
Madencilik ve Taşocakçılığı	0,1	1,0	1,2	-4,8	5,8	1,1	-2,4	-0,6
Kömür ve Linyit Çıkartılması	5,6	16,6	-1,3	5,7	3,0	2,6	-12,5	14,1
Ham Petrol ve Doğal Gaz Çıkartımı	-1,1	4,2	0,7	-1,2	4,5	6,3	2,1	2,4
Metal Cevherleri Madenciliği	-6,2	-1,7	2,8	-23,6	7,2	-1,3	-1,5	-12,3
Diğer Madencilik ve Taşocakçılığı	3,5	-4,2	1,2	3,7	8,4	0,6	0,0	1,3
İmalat Sanayi	0,7	-2,2	-0,8	3,1	1,3	0,7	-0,7	-0,5
Gıda Ürünleri İmalatı	1,5	-1,6	2,0	0,4	4,5	-1,6	-2,3	1,6
İçeceklerin İmalatı	0,0	-5,0	3,5	7,7	-0,6	0,8	-3,1	3,9
Tütün Ürünleri İmalatı	0,0	-6,0	6,8	-5,2	-1,8	12,4	0,8	-0,2
Tekstil Ürünleri İmalatı	0,2	0,5	-1,1	1,7	-2,1	-3,3	-3,9	0,2
Giyim Eşyaları İmalatı	-0,3	-3,2	-1,5	-2,4	-4,0	-8,6	-8,9	-4,9
Deri ve İlgili Ürünlerin İmalatı	-2,8	-3,9	-1,4	7,5	0,6	-3,9	-4,0	-1,4
Ağaç ve Mantar Ürünleri İmalatı	0,5	6,2	-1,9	3,1	7,5	-0,9	-2,3	3,8
Kağıt ve Kağıt Ürünleri İmalatı	0,3	-3,7	-1,1	0,9	0,4	1,6	-0,4	-3,1
Kayıtlı Medyanın Basılması ve Çoğaltılması	8,3	0,5	-12,5	4,9	4,0	-1,6	3,3	-7,7
Kok Kömürü ve Rafine Edilmiş Petrol Ür. İmalatı	-0,7	-4,6	-0,8	-3,1	12,0	1,8	-3,3	-5,7
Kimyasalların ve Kimyasal Ürünlerin İmalatı	3,7	0,3	-0,9	4,1	0,9	0,0	0,0	2,6
Temel Eczacılık Ürünlerinin İmalatı	13,8	-6,8	6,3	-1,2	-1,9	8,9	3,3	5,1
Kauçuk ve Plastik Ürünlerin İmalatı	-0,6	-1,0	-2,0	4,1	1,8	0,4	-2,9	-0,8
Diğer Metalik Olmayan Mineral Ür. İmalatı	-0,9	0,7	-1,4	4,1	5,5	2,1	1,9	0,8
Ana Metal Sanayii	2,7	-3,0	0,1	4,4	2,0	-1,6	3,0	1,2
Fabrikasyon Metal Ürünleri İmalatı	5,8	-2,0	0,4	0,8	0,4	1,3	5,7	1,3
Bilgisayarların, Elektronik ve Optik Ür. İmalatı	-20,0	29,3	-23,4	15,7	19,1	1,1	2,2	-9,6
Elektrikli Teçhizat İmalatı	-1,1	0,8	1,2	4,8	2,1	1,9	0,4	3,7
Makine ve Ekipman İmalatı	3,1	-5,6	1,0	2,1	-3,0	-3,6	-1,1	-0,8
Motorlu Kara Taşıtı İmalatı	0,4	-0,2	1,1	3,1	2,9	7,2	-1,7	2,6
Diğer Ulaşım Araçlarının İmalatı	-2,2	-26,5	-0,3	23,4	-11,8	17,8	3,9	-11,0
Mobilya İmalatı	1,3	0,9	-2,1	2,5	1,4	-0,9	0,7	0,2
Diğer İmalatlar	3,0	-5,0	-1,2	-1,8	-1,0	-2,9	-6,8	-4,4
Makine ve Ekipmanların Kurulumu ve Onarımı	0,3	-1,9	-3,8	0,9	2,9	3,2	-4,2	-4,5
Elektrik, Gaz, Buhar	-2,5	-2,4	-1,2	-0,5	0,9	-0,7	2,6	-3,8
Toplam Sanayi	0,5	-2,1	-0,7	2,5	1,5	0,6	-0,6	-0,7
Ara Mali	1,0	-1,1	-0,5	2,6	1,8	0,3	-0,2	0,4
Dayanıklı Tüketim Mali	-0,2	-1,2	-1,8	1,6	0,2	-1,9	-3,2	-1,8
Dayanısız Tüketim Mali	2,1	-2,6	0,7	0,5	1,3	-2,0	-3,3	-0,1
Enerji	-1,5	-1,3	-1,0	-0,7	3,6	0,6	-0,1	-2,7
Sermaye Mali	-0,8	-3,7	-2,3	5,9	0,5	4,6	1,9	-2,1
Düşük Teknoloji	0,8	-1,5	-0,1	0,8	0,9	-2,5	-3,3	-0,4
Orta-Düşük Teknoloji	1,3	-2,0	-1,4	2,8	2,9	1,0	-0,5	-0,9
Orta-Yüksek Teknoloji	4,4	-7,2	0,7	4,8	0,8	3,3	3,0	-0,5
Yüksek Teknoloji	-16,3	15,5	-7,6	10,5	-1,4	9,4	-0,9	0,7

* Ekim - Kasım ayları ortalamasıdır.

Kaynak: TÜİK

Bu rapor Akbank Ekonomik Araştırmalar tarafından hazırlanmıştır.

Ekonomik.arastirmalar@akbank.com

Dr. Çağlar Yüncüler - Müdür

Caglar.Yunculer@akbank.com

M. Sibel Yapıcı

Sibel.Yapici@akbank.com

Sercan Pişkin

Sercan.Piskin@akbank.com

YASAL UYARI: Bu rapor ve yorumlardaki yazılar, bilgiler ve grafikler, ulaşılabilen ilk kaynaklardan iyi niyetle ve doğruluğu, geçerliliği, etkinliği velhasıl her ne şekil, suret ve nam altında olursa olsun herhangi bir karara dayanak oluşturması hususunda herhangi bir teminat, garanti oluşturmadan, yalnızca bilgi edinilmesi amacıyla derlenmiştir. İş bu raporlardaki yorumlardan; eksik bilgi ve/veya güncellenme gibi konularda ortaya çıkabilecek zararlardan Akbank TAŞ, Ak Yatırım AŞ ve çalışanları sorumlu değildir. Akbank TAŞ ve Ak Yatırım AŞ her an, hiçbir şekil ve surette ön ihbara ve/veya ihtara gerek kalmaksızın söz konusu bilgileri, tavsiyeleri değiştirebilir ve/veya ortadan kaldırabilir. Genel anlamda bilgi vermek amacıyla genel yatırım tavsiyesi niteliğinde hazırlanmış olan iş bu rapor ve yorumlar, kapsamlı bilgiler, tavsiyeler hiçbir şekil ve surette Akbank TAŞ ve Ak Yatırım AŞ'nin herhangi bir taahhüdünü içermediğinden, bu bilgilere istinaden her türlü özel ve/veya tüzel kişiler tarafından alınacak kararlar, varılacak sonuçlar, gerçekleştirilecek işlemler ve oluşabilecek her türlü riskler bizzat bu kişilere ait ve raci olacaktır. Bu nedenle, işbu rapor, yorum ve tavsiyelerde yer alan bilgilere dayanılarak özel ve/veya tüzel kişiler tarafından alınacak kararlar, varılacak sonuçlar, gerçekleştirilecek işlemler nedeniyle oluşabilecek her türlü maddi ve manevi zarar, kar mahrumiyeti, her ne nam altında olursa olsun ilgililer veya 3. kişilerin uğrayabileceği doğrudan ve/veya dolayısıyla oluşacak zarar ve ziyandan hiçbir şekil ve surette Akbank T.A.Ş., Ak Yatırım A.Ş ve çalışanları sorumlu olmayacak olup, ilgililer, uğranılan/uğranılacak zararlar nedeniyle hiçbir şekil ve surette her ne nam altında olursa olsun Akbank TAŞ, Ak Yatırım AŞ ve çalışanlarından herhangi bir tazminat talep etme hakkı bulunmadıklarını bilir ve kabul ederler. Bu rapor, yorum ve tavsiyelerde yer alan bilgiler "yatırım danışmanlığı" hizmeti ve/veya faaliyeti olmayıp, genel yatırım danışmanlığı faaliyeti kapsamındadır; yatırım danışmanlığı hizmeti almak isteyen kişi ve kurumların, iş bu hizmeti vermeye yetkili kurum ve kuruluşlarla temasa geçmesi ve bu hizmeti bir sözleşme karşılığında alması SPK mevzuatınca zorunludur. Yatırım danışmanlığı hizmeti; aracı kurumlar, portföy yönetim şirketleri, mevduat kabul etmeyen bankalar ile müşteri arasında imzalanacak yatırım danışmanlığı sözleşmesi çerçevesinde sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler, yorum ve tavsiyede bulunanların kişisel görüşlerine dayanmaktadır. Bu görüşler, genel yatırım danışmanlığı faaliyeti kapsamında genel olarak düzenlendiğinden, kişiye özel rapor, yorum ve tavsiyeler içermediğinden mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir.

